

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

"TASDIQLAYMAN"

O'quv ishlari bo'yicha prorektor

D.B. Axmadjanov

2024 yil

**BOLALARNING IJTIMOIIY MOSLASHUVI FANI BO'YICHA
SILLABUS**

(Ta'lim shakli: kunduzgi 1-bosqich)

Bilim sohalari:	100 000 – Ta'lim
Ta'lim sohalari:	110 000 – Ta'lim
Ta'lim yo'nalishlari:	60110200-Maktabgacha ta'lim

FAN SILLABUSI

O'quv yili:	2024/2025		
Fan nomi:	Bolalarning ijtimoiy moslashuvi		
Fan turi:	Majburiy		
Fan kodi:	BIM1106		
Yil:	3		
Ta'lim shakli:	Kunduzgi		
Ta'lim turi	Bakalavriat		
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	Jami	1-semestr	2-semestr
	180	180	—
Ma'ruza	30	30	—
Amaliy mashg'ulotlar	60	60	—
Laboratoriya mashg'ulotlari	—	—	—
Seminar	-	-	—
Mustaqil ta'lim	90	90	—
Kredit miqdori:	6	6	—
Baholash shakli:	O.N 1	test	—
	Yakuniy nazorat	test	—
Fan uchun mas'ul kafedra:	Maktabgacha ta'lim metodikasi kafedrasi		

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif (lar):	Teshabayeva Zamira Sobirovna
E-mail:	zteshabaeva1971@gmail.com
Telefon raqami	(90) 9968015
Tashkilot:	Chirchiq davlat pedagogika universiteti, "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrasi
Taqrizchilar:	G.A.Gaynazarova – TDPU Maktabgacha ta'lim texnologiyasikafedrasi dotsenti, p.f.f.d (PhD) T.L.Xurvaliyeva - CHDPU Maktabgacha ta'lim metodikasi kafedrasi professori. p.f.d (DSc)

1.Fan maqsadi (FM)	
FM1	Talabalarga gumanitar bilishning sohasi sifatida “Bolalarning ijtimoiy moslashuvi” fani, uning ob’ekti, tadqiqot predmeti va asosiy kategoriyalari haqida nazariy bilim berish.

2.Fanni o’zlashtirish uchun zarur boshlang’ich bilimlar	
1.	Ijtimoiy pedagogika
2.	Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o’rgatish

3. Ta’lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	Bolalarning ijtimoiy moslashuvi fanining psixologik asoslarini bilishi
TN2	Bolalarning ijtimoiy moslashuvi fanining boshqa fanlar tizimidagi o’rni, fanlar bilan uzviyligining tasniflashi.
TN3	Pedagogik jamoada ijtimoiy ishlarni rejalashtirish.
TN4	Ijtimoiy pedagogika metodlaridan unumli foydalanish bo’yicha bilimga ega bo’lishlari kerak.
	Ko’nikmalar jihatidan:
TN5	Bolalarning ijtimoiy moslashuvi fani bo’yicha olingan bilim, ko’nikma va malakalarini turli vaziyatlarda qo’llay olish;
TN6	Maktabgacha yoshdagi bolalar ijtimoiylashuvi mexanizmlarini bilishi;
TN7	Ta’lim samaradorligini oshirish uchun pedagogik ijtimoiy kompetensiyalarga ega bo’lishi kerak;
TN8	Maktabgacha turli yosh bolalar ijtimoiy rivojlanishi qonuniyatlari haqidagi bilim, ko’nikma va malakalarni amalda qo’llay bilishi.

4.Fan mazmuni		
Mashg’ulotlar shakli: Ma’ruza (M)		Soat
1-yarim yillik		
M1	Ijtimoiy rivojlanishning nazariy asoslari	2
M2	Sotsium va bola shaxsi	2
M3	Tarbiya ijtimoiylashuv omili sifatida.Tarbiya tamoyillari	2
M4	Bolalarni ijtimoiy-axloqiy tarbiyasida maktabgacha ta’lim tashkiloti va oilaning roli	2
M5	Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijtimoiy rivojlanishi amaliyoti	2
M6	Ijtimoiy ta’lim shaxs ijtimoiylashuvi omili sifatida	2
M7	Maktabgacha yoshdagi bola ijtimoiy ta’lim ob’ekti va subyekti sifatida	2

M8	Maktabgacha yoshdagi bolalarda ijtimoiy tajribani shakllantirish	2
M9	Ijtimoiy rivojlanishda pedagogik faoliyat metodlari va texnologiyalar	2
M10	Maktabgacha yoshdagi (6-7 yosh) bolaning tayanch kompetensiyalari	2
M11	Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolaning rivojlanishida ijtimoiy muhitning ta'siri	2
M12	Maktabgacha yoshdagi bolaga individual pedagogik yordam ko'rsatish	2
M13	Bolalarda o'zini anglash va muomala madaniyatini tarbiyalash	2
M14	Maktabgacha ta'lim tashkilotida ijtimoiy pedagogik faoliyatning bolalar moslashuv ko'nikmalarini shakllantirishdagi o'rni	2
M15	Bolalar bog'chasida psixologik-ijtimoiy yordam. Bolalar bog'chasi va oila	2
Jami		30
Mashg'ulotlar shakli: Amaliy (A)		
1-yarim yillik		
A1	Ijtimoiy rivojlanishning nazariy asoslari	2
A2	Bolalik insonning ijtimoiy hayot meyyorlarini egallay boshlash davri. Ijtimoiylashtirishning omillari.	2
A3	Ijtimoiylashtirishning vositalari va mehanizmlari.	2
A4	Mahalla – bola ijtimoiylashtirishning an'anaviy omili sifatida.	2
A5	Tarbiya ijtimoiylashtirishning omili sifatida	2
A6	Tarbiya tamoyillari. Insonparvarlik tamoyili. Tabiatga moslik tamoyili.	2
A7	Tarbiyaning jamoaviyligi tamoyili.	2
A8	Tarbiyaning madaniyatga muvofiqlik tamoyili.	2
A9	Ijtimoiy hamjamiyat va hamkorlik tamoyili.	2
A10	Bolalarni ijtimoiy-axloqiy tarbiyasida maktabgacha ta'lim tashkiloti va oilaning roli.	2
A11	Maktabgacha ta'lim tashkiloti va oilaning o'zaro hamkorlik ish shakllari.	2
A12	Ota-ona qaramogida bo'lmagan bolalar	2
A13	Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijtimoiy rivojlanishi amaliyoti.	2
A14	Ijtimoiy ta'lim shaxs ijtimoiylashuvi omili sifatida	2
A15	Maktabgacha yoshdagi bola ijtimoiy ta'lim ob'ekti va subyekti sifatida.	2
A16	Maktabgacha yoshdagi bolalarda ijtimoiy tajribani shakllantirish.	2
A17	Bolalar ijtimoiylashuvda tarbiyachining roli	2
A18	Maktabgacha ta'lim tashkilotining maxsus ijtimoiy tashkilot sifatidagi funksiyalari.	2
A19	Ijtimoiy rivojlanishda pedagogik faoliyat metodlari va texnologiyalar	2
A20	Maktabgacha yoshdagi (6-7 yosh) bolaning tayanch	2

	kompetensiyalari.	
A21	Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolaning rivojlanishida ijtimoiy muhitning ta'siri	2
A22	Rivojlanishning ijtimoiy xususiyatlari, maktabgacha yosh davridagi asosiy neoplazmalar	2
A23	Maktabgacha yoshdagi bolaga individual pedagogik yordam ko'rsatish.	2
A24	Bolalarda o'zini anglash va muomala madaniyatini tarbiyalash	2
A25	Ijtimoiy rivojlanishda pedagogik trening o'tkazish xususiyatlari.	2
A26	Maktabgacha yoshdagi bolalarda muloqotchanlikni shakllanishiga yordam beruvchi o'yinlar.	2
A27	Maktabgacha ta'lim tashkilotida ijtimoiy pedagogik faoliyatning bolalar moslashuv ko'nikmalarini shakllantirishdagi o'rni.	2
A28	Maktabgacha yoshdagi bolalarda adaptasiya bosqichlarini aniqlash	2
A29	Bolalar bog'chasida psixologik-ijtimoiy yordam. Bolalar bog'chasi va oila	2
A30	Bolalarni bog'chaga qabul qilishni tashkil etish.	2
Jami		60

5.Mustaqil ta'lim (MT)		
MT1	Ijtimoiy rivojlanishning nazariy asoslari	2
MT2	Bolalik insonning ijtimoiy hayot meyorlarini egallay boshlash davri. Ijtimoiylashtirishning omillari.	4
MT3	Ijtimoiylashtirishning vositalari va mehanizmlari.	4
MT4	Mahalla – bola ijtimoiylashuvning an'anaviy omili sifatida.	4
MT5	Tarbiya ijtimoiylashtirishning omili sifatida	4
MT6	Tarbiya tamoyillari. Insonparvarlik tamoyili. Tabiatga moslik tamoyili.	4
MT7	Tarbiyaning jamoaviyligi tamoyili.	2
MT8	Tarbiyaning madaniyatga muvofiqlik tamoyili.	2
MT9	Ijtimoiy hamjamiyat va hamkorlik tamoyili.	4
MT10	Bolalarni ijtimoiy-axloqiy tarbiyasida maktabgacha ta'lim tashkiloti va oilaning roli.	4
MT11	Maktabgacha ta'lim tashkiloti va oilaning o'zaro hamkorlik ish shakllari	4
MT12	Ota-ona qaramogida bo'lmagan bolalar	4
MT13	Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijtimoiy rivojlanishi amaliyoti.	4
MT14	Ijtimoiy ta'lim shaxs ijtimoiylashuvi omili sifatida	2
MT15	Maktabgacha yoshdagi bola ijtimoiy ta'lim ob'ekti va subyekti sifatida.	2
MT16	Maktabgacha yoshdagi bolalarda ijtimoiy tajribani shakllantirish	4
MT17	Bolalar ijtimoiylashuvda tarbiyachining roli	4
MT18	Maktabgacha ta'lim tashkilotining maxsus ijtimoiy tashkilot sifatidagi funksiyalari.	2

MT19	Ijtimoiy rivojlanishda pedagogik faoliyat metodlari va texnologiyalar	2
MT20	Maktabgacha yoshdagi (6-7 yosh) bolaning tayanch kompetensiyalari	4
MT21	Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolaning rivojlanishida ijtimoiy muhitning ta'siri	4
MT22	Rivojlanishning ijtimoiy xususiyatlari, maktabgacha yosh davridagi asosiy neoplazmalar	4
MT23	Maktabgacha yoshdagi bolaga individual pedagogik yordam ko'rsatish.	2
MT24	Bolalarda o'zini anglash va muomala madaniyatini tarbiyalash	2
MT25	Ijtimoiy rivojlanishda pedagogik trening o'tkazish xususiyatlari	2
MT26	Maktabgacha yoshdagi bolalarda muloqotchanlikni shakllanishiga yordam beruvchi o'yinlar.	2
MT27	Maktabgacha ta'lim tashkilotida ijtimoiy pedagogik faoliyatning bolalar moslashuv ko'nikmalarini shakllantirishdagi o'rni.	2
MT28	Maktabgacha yoshdagi bolalarda adaptasiya bosqichlarini aniqlash	2
MT29	Bolalar bog'chasida psixologik-ijtimoiy yordam. Bolalar bog'chasi va oila	2
MT30	Bolalarni bog'chaga qabul qilishni tashkil etish.	2
Jami		90

6. Kurs ishi mavzulari

O'quv rejada kurs ishi rejalashtirilmagan

7. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

Ma'ruzalar - interfaol keys-stadilar; seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); guruhlarda ishlash; taqdimotlarni qilish; individual loyihalar; jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

Amaliy mashg'ulotlarda - mavzularga oid jarayonlarni tashkil etish, amaliy kuzatish ishlari amallari bajariladi.

Mustaqil ishlar quyidagi turlarda amalga oshirilishi tavsiya etiladi:

- esse – dolzarb mavzu bo'yicha shaxsiy fikrini tanqid, publitsistik va boshqa janrlarda yozma bayon qilish;
- dokladlar tayyorlash;
- konspekt yozish;
- glossariy tuzish;
- individual va guruhli o'quv loyihasi;
- keys-topshiriqlarini bajarish;
- mavzuli portfoliolar tuzish;
- axborot-tahliliy materiallar bilan ishlash;
- manbaalar bilan ishlash;
- infografika tuzish;
- multimediali taqdimotlar yaratish;
- darslarning metodik ishlanmalarini tayyorlash;
- darsdan tashqari mashg'ulotlar ishlanmalarini tayyorlash;

ta'lim yo'nalishi(mutaxassislik)ning xususiyatidan kelib chiqqan holda mustaqil ishlarning boshqa turlaridan foydalanish mumkin.

8. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va amaliy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, ijod qilish va joriy, oraliq nazorat shakllarida yozma yoki og'zaki berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha testlarni topshirish.

9. Fan bo'yicha talabalar bilimini baholash va nazorat qilish mezonlari

Talabalarning ta'lim natijalari 100 ballik reyting tizimida baholanadi. Talabalar tomonidan ta'lim natijalari buyicha ballarni konvertatsiya qilish YeCTS (European Credit Transfer System) tizimi asosida amalga oshiriladi.

Ta'lim natijalarini baholash uchun ballar quyidagi tartibda belgilanadi:

Oraliq nazorat		Yakuniy nazorat
Oraliq nazorat vaqtida javob berganligi uchun – oraliq nazorat bahosi (ONB); Mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarganligi uchun – mustaqil ishni baholash (MIB); Talabani amaliy, seminar, laboratoriya mashg'ulotlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarishi, shuningdek uning ushbu mashg'ulotlardagi faolligi fan o'qituvchisi tomonidan baholab boriladi. Talabani oraliq nazorat turi bo'yicha baholashda, uning o'quv mashg'ulotlari davomida olgan baholari inobatga olinadi.		Yakuniy nazorat vaqtida javob berganligi uchun – yakuniy nazorat bahosi (YNB)
Oraliq nazoratning maksimal bali 5 baho: $\Sigma ON = ONB + MIB$		Yakuniy nazoratning maksimal bali(YNB) 5 baho
$\Sigma ON \geq 3$ baho bo'lgan talaba yakuniy nazorat topshirishga ruxsat beriladi. Modul(fan)dan o'zlashtirish ko'rsatkichi(O'K): $\Sigma O'K = YNB$		
$\Sigma O'K \geq 3$ baho bo'lganda modul(fan) o'zlashtirilgan hisoblanadi.		
Talabalarning ta'lim natijalarini baholash mezonlari:		

"5"	4,5 – 5	"A"	90 — 100	A'lo
"4"	3,5 – 4,49	"B+"	80 — 89,9	Yaxshi
		"B"	70 – 79,9	
"3"	3 – 3,49	"C+"	65 — 69,9	Qoniqarli
		"C"	60 — 64,9	

"2"	0 – 2,99	"F"	0 — 59,9	Qoniqarsiz
-----	----------	-----	----------	------------

Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar	
1.	N.M. Egamberdiyeva Ijtimoiy pedagogika Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti T: 2009 y
2.	T.L. Xurvaliyeva, S.N Jo'rayeva Ijtimoiy psixologiya. – Toshkent. Malik Print. 2021.
3.	Z.S. Teshabayeva Bolalarning ijtimoiy moslashuvi Toshkent. Zebo Print. 2024.
4.	Z.S.Teshabayeva "Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o'rgatish". "Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi" T.: 2021-142 bet.
Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	SH.M.Mirziyoyev 2017-2021 yillarda maktabgacha ta'lim tizimini yanada takomillashtirish chora tadbirlari to'g'risida"gi qarori T.2016 y 29-dekabr
2.	Социальное воспитание дошкольников Брест БрГУ имени А.С. Пушкина 2018
3.	А.В. Мудрик "Социальная педагогика" Москва Просвещение 2005-300с
4.	Ю.В.Василькова. Т.А.Василькова. Социальная педагогика Москва Просвещение 2006
5.	"Ilk qadam" davlat o'quv dasturi T., 2022 y
Internet saytlar	
1.	www.gov.uz - O'zbekiston Respublikasi hukumat portal
2.	www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi
3.	www.ziyounet.uz – O'zbekiston Respublikasi axborot ta'lim tarmog'i
4.	www.edu.uz - O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi rasmiy veb sayti

Mazkur Sillabus "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrasining 2024-yil 24 - 08 - dagi 1 -sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

Mazkur Sillabus "Maktabgacha ta'lim" fakultetining 2024-yil 24 - 08 - dagi 1 -sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan

Mazkur Sillabus Chirchiq davlat pedagogika universiteti Kengashining 2024 yil 29 - 08 - dagi 1 -sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

M.Boltayev

Fakultet dekani

Q.M.Ibadullayev

Kafedra mudiri

L.Q.Narimbayeva

Tuzuvchi

Z.S.Teshabayeva